

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
== == == SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. == == ==

Przenumerata wynosi: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartałnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednospaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 3, za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach powojnowych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rekwizytów nadestanych redakcja nie zwraca.

Filie: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie u p. L. Piotrowskiego. Cena pojedynczego numeru kop. 3.

Tylko dwa przedstawienia w Teatrze Paryskim
Stanisława KNAKE-ZAWADZKIEGO
Artysty Teatrów Rządowych.

W Piątek 17 Maja 1912 roku. „**Śmierć Iwana Groźnego**”
W Sobotę 18-go Maja 1912 roku. „**SĄD**”

Sztuka nagrodzona na konkursie Warszawskich Teatrów. Bilety wcześniej nabywać można w cukierni W. Jackowskiego, a w dzień przedstawienia od g. 7 wiecz w kasie teatru. — Z chwilą rozpoczęcia się przedstawień drzwi na Salę będą zamknięte.

TEATR ODEON W. Krzemińskiego
II Aleja № 43. TELEFON № 4-77.
Najstarszy w Królestwie

Program od Srody 15 do Piątku 17 Maja r. b. (włącznie)
CZERWONY Sokół Park królewski w Kazercie (n.)
(Tragedja historyczna w 2 części.) Aktualna Kronika Gaumont'a
Kochliwa niewiasta (komiczne) N 15-a. (naturala)
Czasomierz zaginął (komiczne)
Na scenie sensacja! Występy jedynych w swoim rodzaju, młod. artystów.
Bracia Szmidt-Tyrołczyków.
Bracia **Dziesięci tyrolscy.** Występy najmłodszego artysty
Szmidt **Nieporównani ekwilibryści: —** świata 4-o letniego tancerza
Najmniejsi zapaśnicy świata. — transformacyjnego.

W fotoplastykoni: **Palestyna.**

II Aleja 38. Tel. 4-97.

TEATR „URANJA”

pod zarządkiem W. Krzemińskiego

Program od Srody 15-go do Piątku 17-go Maja 1912 roku (włącznie)
„Sonata djabelska” (dramat podług znanego utworu Ottona Rung.
Przechodzień (dramat z życia)
Co się stało Maksowi? (Komedja z udziałem M. Lindera)
Rzadkie okazy zwierząt (z natury)
Wycieczka do Nowego Aphonu (z natury)

W I D M O (komedja)
Nad program:
Dramat w domu obłąkanych CELA № 13.
i Aktualna sensacja paryska: **Bandyci samochodowi w Paryżu.**

Program od Czwartku 16 do Niedzieli 19 Maja r.b. (włącznie)
W sieciach kobiety (dramat i współczesny)
Boba poskramia burzliwego dziadka (komiczne)
Widoki dolnego Pitzkau (naturala)
Podejrzany list miłosny (komiczne)

Teatr Kinematograf
„ATOMA”
CZESTOCHOWA, TELEFON № 392. **MOKRA 14.**

Nad program:
Honor ukochanej (dramat w kolorach)
W Niedzielę d. 19 maja na scenie dane będzie.
Przygody w podróży Komedja w 1-ym akcie.

NUFY
w Wielkim Wyborze
Polecaci
Księgarnia M. LIPSKIEJ
PIANINO NA MIEJSCU

Lekarz-Dentysta **Michał GREJNIEC**
w Częstochowie, I Aleja Nr. 10, telefon Nr. 108.
ChOROBY zębów i jamy ustnej. Wyjawnienie zębów bez bólu. Flomy. Zęby szkodliwe są podniecone i bez podniecenia.
Przyjmuję choroby codziennie od 8-11 r. i od 3-7 w.

Zdolnych Akwizytorów
w dziale „Zyciowym”
Na stałe pensje i prowizja posunąć: Centralne Biuro Ubezpieczeń,
ROMANA JOZEFOWICZA
Częstochowa II Aleja 32, — Telefon 281.

Skład Nut przy Księgarni
— **F. ROLNICKIEGO** —
Polecaci ogromny wybór nut wydawnictwa tanich 10 i 15 kopiejkowych, muzyki klasycznej i nowocześniejszej. **FORTEPIAN NA MIEJSCU.**

Dr. Paweł BRONIAŁOWSKI
Nowy-Rynek Nr. 3. — Telefon Nr. 34.
ChOROBY skórne i weneryczne. Przyjmuje od 8-11 rano i od 3-7 p. p. Panie od — 3 go południa. — Stosuje wstrzykiwanie wrodzinye Salvarsanu (WATA 800).

Kursy dla freblówek i ochroniarek.
Anieli Luchtowny
w Częstochowie Aleja III 55.
Przyjmuje się codziennie zapisy nowych uczennic od 10 r. do 6 p.

Idylla.
Idylla mała taka:
Robak ma pociąg do krzaka,
Krzak winne grona nam rodzi,
a z nich znów wino pochodzi,
zeń Szustow robi Maderę,
a człowiek chęci na szczere
zalać owego robaka...
Idylla mała taka!

Ochrona przyrody.
Społeczeństwa zachodnio-europejskie coraz bardziej zaczynają nabierać świadomości, że sprawa zespęcenia i zniszczenia przyrody pierwotnej zasła już zbyt daleko i że dalej tak trwać nie może.
Zamiast prawdziwego lasu, jako załka dzikiej przyrody z charakterystyczną fauną i florą leśną, wszędzie oczyszczoną z roślin i krzewów, w celu lepszej eksploatacji, parcele leśne, albo parki z ścieżkami, lawkami, altankami

itp., zamiast stępu pastwisko, albo łąka, zamiast prawdziwego krajobrazu naturalnego ze śladami procesu geograficznego, z których doświadczony przyrodnik odczytać jest w stanie, jak z księgi, przeszłość danej miejscowości, wszystko wyrównane, wygładzone, wyciszzone.
I człowieka kulturalnego, o ile nie jest ostatecznie oszołomiony warunkami życia miejskiego, żal ogarnia na widok tej bezpowrotności procesu niszczenia pierwotnych form przyrody; żalu tego nie jest nawet w stanie złagodzić świadomość, że sztuczny krajobraz jest dla człowieka w pewnych wypadkach wygodniejszy. Budzi się szczerą tęsknota za prawdziwą przyrodą, której prawie wcale niema, i chęć zachowania bodaj resztek tego, co było, zachowania jak cennej relikwii, której straty niczem powetować nie można.

W r. 1909 przyrodnik gdański, Konwentz, napisał książkę pod tyt. „Zabytki przyrody”, którą przedstawił rządowi jako dowód konieczności poczynienia jaknajbardziej staranną w kierunku ochrony przyrody. Pod wyrazem „zabytki przyrody” autor rozumie nie tylko faunę i florę, ale i czynniki przyrody nieorganicznej. Dolina, stanowiąca dokładną ilustrację działalności dawnego lodowca czy rzeki, naturalne brzozy rzeki lub strumienia, skała lub nawet głaz większych rozmiarów, wszystko to autor podciąga pod pojęcie „zabytków przyrody”, które, zdaniem jego, ochraniać należy.
Myśl rzuczona przez przyrodnika gdańskiego, nie poszła na marne. W Niemczech, a następnie w Szwajcarii, tworzyć się zaczęły stowarzyszenia i

komitety dla ochrony zabytków przyrody.
Propaganda uwieczniona została pomyslnym skutkiem; rząd pruski wydał ustawę, zalecającą, ażeby przy prowadzeniu robót melioracyjnych zwracano, o ile możliwości, uwagę na utrzymanie w nietykności krajobrazu naturalnego, w najdrobniejszych nawet jego szczegółach.
A więc nie należy bez ostatecznej konieczności poruszać z miejsc wielkich głazów, nie wyrywać grup starych drzew, i nawet poszczególnych, dobrze zachowanych egzemplarzy, nie zmieniać naturalnego biegu strumienia i naturalnych brzegów jego itp.
Powstały zwolna „nietykalne zakątki”, gdzie wszystko pozostać winno tak, jak ułożyła przyroda. Szwajcarski narodowy komitet ochrony zabytków przyrody przeczynał na taki zakątek nietykalny całą wspaniałą dolinę Engadin długości 80 km. Na międzynarodowym kongresie zoologicznym w Gracu w r. 1910 uchwalony został nawet wniosek, domagający się międzynarodowej ochrony zabytków przyrody. Do utworzonego dla opracowania sprawy tej komitetu wydelegowany został z ramienia rządu rosyjskiego prof. Kozewnikow.
W przedstawionej Dumie i Radzie państwa nowej ustawie łowieckiej znajdują się artykuły, dotyczące „nietykalnych rewirów”. Ustawa przewiduje tworzenie rewirów takich na gruntach skarbowych, gabinetowych, klasztornych i prywatnych, przyczem ochrona ich powierzona zostaje, o ile nie podejmą się jej właściciele rewirów, głównemu zarządowi rolnictwa i urządzeniom gruntów.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEZBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI
Częstochowa III Aleja dom własny **KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI** WYKONYWA RZĘBY POMNIK, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.
Fabryka posadki cementowej na obodnisi i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY NAJPRZYSTĘPNIESZE.

